

TER BESLISSING

Aan
de minister

FM

Generale Thesaurie

Persoonsgegevens

nota

Tijdelijk geen informatieverstrekkingen UBO-register
n.a.v. een uitspraak van het Hof van Justitie van de
Europese Unie

Datum

22 november 2022

Notanummer

2022-0000286804

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief
2. Aanbiedingsbrief openbaar r
3. Uitspraak Hof van Justitie v
4. Persbericht Hof van Justitie

Aanleiding

- Op dinsdag 22 november 2022 deed het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) uitspraak in een Luxemburgse zaak een over het UBO-register, die ook voor Nederland relevant is.
- Diezelfde dag heeft u digitaal een brief geaccordeerd en verstuurd aan de Tweede Kamer, waarin u schreef het UBO-register tijdelijk te sluiten voor alle informatie-uitvragen. Dat is die dag meteen gebeurd.
- Hierbij wordt de brief die u 22 november jl. hebt verstuurd fysiek aan u voorgelegd ter tekening.
- Daarnaast wordt een brief voorgelegd waarmee via nazending de relevante e-mail en deze nota actief openbaar gemaakt worden.

Beslispunten

- Indien akkoord adviseren wij u bijgaande Kamerbrief (bijlage 1) te ondertekenen, waarmee u mede namens de ministers van EZK en JenV de Kamer informeert over het tijdelijk sluiten van informatieverstrekkingen van het UBO-register. Deze is vorige week reeds digitaal aan de TK verzonden.
- Verder graag uw akkoord op het openbaar maken van de e-mails ten grondslag aan de reeds verzonden Kamerbrief en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn actieve openbaarmaking nota's. De omliggende delen worden onzichtbaar gemaakt. Indien akkoord verzoeken wij u de bijgevoegde aanbiedingsbrief voor de nazending ihkv actieve openbaarmaking te ondertekenen (bijlage 2).

Kernpunten

- Op 22 november 2022 heeft het HvJ-EU een uitspraak gepubliceerd in de gevoegde zaken C-37/20 en C-601/20 ten aanzien van het UBO-register.
- In het UBO-register staat wie de eigenaar is van een organisatie, of wie zeggenschap of een belang heeft. De registers helpen criminele activiteiten voorkomen en opsporen zoals fraude, witwassen en terrorismefinanciering.
- Het Hof stelt vast dat de Europese wetgever met de anti-witwasrichtlijn een doelstelling van algemeen belang nastreeft die zelfs een ernstige inmenging in de eerbiediging van het privéleven en bescherming van persoonsgegevens (rechten van artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie) kan rechtvaardigen. Het Hof geeft aan dat de toegang van het grote publiek tot informatie over uiteindelijk begunstigen kan bijdragen tot de verwezenlijking van die doelstelling.

- Echter, het Hof concludeert kort gezegd dat de bepaling in de Europese anti-witwasrichtlijn, die regelt dat lidstaten moeten zorgen dat een ieder van het algemeen publiek toegang moet krijgen tot UBO-informatie, onvoldoende onderbouwd en daarmee ongeldig is.

Toelichting

- De uitspraak gaat verder dan de uitspraak van de Advocaat-Generaal, die hij dit voorjaar heeft gedaan. Hierover hebt u eerder Kamervragen van de leden Heinen en Rahimi (beiden VVD) beantwoord.
- Op dit moment zijn juristen van FIN, JenV en EZK bezig om een juridische analyse op te stellen ten aanzien van (i) hoe de uitspraak van het Hof nationale wetgeving raakt en (ii) hoe en in welke mate het begrip 'legitiem belang' is onderbouwd tijdens het implementeren van de Europese regelgeving in onze nationale wetgeving.
- Deze analyse en duiding zal, samen met de input van de Europese Commissie, voor een groot deel bepalend zijn wanneer en op welke wijze er weer informatieleveringen vanuit het UBO-register kunnen plaatsvinden.
- Uit een eerste bestudering van de uitspraak van het Hof lijkt er een onderscheid gemaakt te kunnen worden tussen (i) bevoegde autoriteiten zoals opsporingsdiensten, (ii) Wwft-instellingen en (iii) het brede publiek.
- Waar het Hof voor categorie 1 en 2 concludeert dat het aannemelijk is dat er een legitiem belang is, biedt de Europese richtlijn volgens het Hof voor categorie 3 niet voldoende onderbouwing. Op dit moment is nog onduidelijk of bijvoorbeeld de taak van journalisten of wetenschappelijke onderzoekers onder het begrip 'legitiem belang' valt.

Communicatie

Er is een passieve communicatielijns in samenwerking met COMM opgesteld en daarnaast is er nadere berichtgeving opgesteld die de Kamer van Koophandel kan gebruiken in haar communicatie.

Politiek/bestuurlijke context

- Naar aanleiding van de uitspraak van het HvJ-EU hebben de leden Stoffer (SGP), Heinen (VVD) en Van Haga (Groep Van Haga) schriftelijke Kamervragen gesteld.
- Privacy First heeft in het verleden, zonder succes, een kort geding aangespannen tegen de Staat. Een solide juridische onderbouwing en helder inzicht in de gevolgstappen is in dit kader van belang.
- In de Tweede Kamer zijn de volgende moties aangenomen:
 - Motie Heinen en Van Dijk (31 477, nr. 74): deze motie roept op tot het niet opleggen van sancties totdat bovengenoemde uitspraak er is, en enkel risicogebaseerd te handhaven. In de Kamerbrief van 14 april jl. heeft u aangegeven de motie zo uit te voeren dat enkel risicogebaseerd zal worden gehandhaafd tot de uitspraak van het Europese Hof van Justitie, en niet steekproefsgewijs. Deze werkwijze wordt tot nader order gehandhaafd.
 - Motie Ronnes en Bruins (35 179, nr. 12): verzoekt de regering één en vier jaar na de vulling de privacy-impact van het UBO-register te evalueren, met betrekking van de Autoriteit Persoonsgegevens.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

To: [Redacted]
Cc: [Redacted] Persoonsgegevens
[Redacted] Persoonsgegevens

From: [Redacted]
Sent: Tue 11/22/2022 10:03:49 PM
Subject: RE: Kamerbrief UBO-register
Received: Tue 11/22/2022 10:03:50 PM

Heel hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,

[Redacted] Persoonsgegevens

Ministerie van Financiën
[Redacted] Persoonsgegevens
M [Redacted] Persoonsgegevens

Van: [Redacted] Persoonsgegevens
Verzonden: dinsdag 22 november 2022 22:03
Aan: [Redacted] Persoonsgegevens
CC: [Redacted]

[Redacted] Persoonsgegevens

Onderwerp: RE: Kamerbrief UBO-register

Hoi [Redacted] Persoonsgegevens

EZK is ook akkoord, ook met 'mede namens' versturen. Dat voegen we toe aan de brief. Ik begrijp dat je hierover ook al met [Redacted] hebt gebeld.

Een en ander wordt zometeen dan verzonden.

Groeten,

[Redacted] Persoonsgegevens

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [Redacted] Persoonsgegevens
Datum: dinsdag 22 nov. 2022 6:00 PM
Aan: [Redacted] Persoonsgegevens
Kopie: [Redacted]

[Redacted] Persoonsgegevens

Onderwerp: RE: Kamerbrief UBO-register

Beste [Redacted] collega's,

Hartelijk dank voor de brief en de snelle actie! De minister is akkoord maar heeft nog twee vragen: is naast J&V ook EZK akkoord? En hebben we nog overwogen hen mee te laten tekenen zoals bij de updates over het UBO register ook gebruikelijk is?

Met vriendelijke groet,

Persoonsgegevens

Ministerie van Financiën

Persoonsgegevens

M Persoonsgegevens

Van: Persoonsgegevens

Datum: dinsdag 22 nov. 2022 5:40 PM

Aan: Persoonsgegevens

Kopie:

Persoonsgegevens

Onderwerp: Kamerbrief UBO-register

Sigrid,

Vanochtend heeft het EU Hof in een Luxemburgse zaak een uitspraak over het UBO-register gepubliceerd, die voor alle lidstaten relevant is. Vanmiddag stemde je er telefonisch al mee in om n.a.v. deze uitspraak het UBO-register tijdelijk te 'sluiten' voor informatie-uitvragen. Dat is vervolgens meteen gebeurd.

We hebben de EC om een reactie gevraagd, maar die bestudeert de uitspraak nog. LUX heeft aangegeven over te gaan tot directe uitvoering van de uitspraak. Van andere lidstaten hebben we nog geen informatie ontvangen, wel staat een uitvraag uit.

In de bijlage ontvang je een conceptbrief om de TK te informeren over deze uitspraak en de ondernomen actie. Hierin staat dat je n.a.v. het arrest van het Hof van Justitie de Kamer van Koophandel hebt gevraagd om tijdelijk geen informatie te verstrekken uit het UBO-register. Ook noem je dat je de komende dagen het arrest nader zult analyseren en in overleg treedt met de Europese Commissie om te bezien welke informatieverstrekingen wel mogelijk zijn.

Bent je met deze brief akkoord? Zo ja, dan versturen we deze vandaag nog.

Hieronder tref je een nadere toelichting.

Groeten,

Persoonsgegevens

Toelichting

In de UBO-registers staat wie de eigenaar is van een organisatie, of wie zeggenschap of een belang heeft. De registers helpen criminele activiteiten voorkomen en opsporen zoals fraude, witwassen en terrorismefinanciering. Op grond van de anti-witwasrichtlijn moet elke lidstaat ervoor zorgen dat het register voor eenieder raadpleegbaar is. Kort gezegd komt de uitspraak van het Hof er nu op neer dat het Hof de onderbouwing van de richtlijn onvoldoende acht om de inbreuk op het privé-leven en de verwerking van persoonsgegevens aan het algemeen publiek te rechtvaardigen. Het Hof verklaart daarmee de passage in de richtlijn die lidstaten verplicht aan eenieder van het algemeen publiek toegang te geven tot UBO-informatie ongeldig. Het register is nu openbaar, maar afgaande op de uitspraak zou dat dus niet voor iedereen openbaar moeten zijn.

In Nederland wordt het UBO-register beheert door de Kamer van Koophandel. KVK verstrekt op aanvraag uittreksels. Dit doet zij zowel aan het algemeen publiek, poortwachters als bevoegde autoriteiten. Voor nu is besloten alle verstrekkingen stop te zetten tot nadere analyse en Europees overleg. Op het eerste gezicht lijkt de uitspraak wel ruimte te bieden aan toegang voor partijen met een gerechtvaardigd belang en aan autoriteiten. Dit zal echter waarschijnlijk bepaalde aanpassingen in de IT vragen.